

ÜLKE HALKININ SAĞLIĞI TEHLİKEDE!

Veteriner ilaçları hayvanlarda hastalıkların tedavisi başta olmak üzere, profilaksi, yemden yararlanma ve verimi arttırmak amacıyla kullanılmaktadır. Kullanılan ilaçların süt sığırlarında ve özellikle tavukçulukta yaygın kullanımı sonucunda; kesim öncesi bekleme süresi, süt ve yumurta için tüketilmeme uyarılarının dikkate alınmadığı durumlarda hayvansal ürünlerde iz miktarlarda bulunan ilaç kalıntıları ya da metabolitleri tüketicilere yansiyabilmektedir.

İlaç Kalıntıları, İnsanlardaki Etkileri ve Yasal Uygulamalar

Hayvanlarda hastalıklardan korunma ve tedavi, gelişiminin hızlandırılması, yemden yararlanmanın artırılması ve paraziter hastalıkların kontrolü için çok sayıda kemoterapötik ilaç, hormon, vitamin ve mineral

madde kullanılmaktadır. Hayvan yetiştiriciliğinde, özellikle tavukçuluk başta olmak üzere neredeyse tüm yaşam süresince ilaçlar kullanılmaktadır. hastalıkların tedavisi ve bunun dışında diğer amaçlarla belirtilen miktarlardan fazla ilaç kullanılması, etiket dışı ilaç kullanımı, yem ve su ile birlikte aynı zamanda ilaç verilmesi, yeme karıştırılmada

Prof. Dr.
SONGÜL SONAL
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ,
VETERİNER FAKÜLTESİ,
Farmokoloji ve Toksikoloji
Anabilim Dalı

homojenizasyonun sağlanamaması ve ilacın verilmesini takiben vücuttan arınması için gereken süreye uyulmaması sonucunda hayvansal ürünlerde ilaç kalıntıları bulunabilmektedir. olumsuz etkiler yönünden ilaç kalıntıları arasında antibakteriyel, antiparaziter ilaçlar hormonlar, nöroleptik ve adrenerjik agonist ve antagonist ilaçlar önemli bir yer tutar. besinlerde bulunan ilaç kalıntıları tüketicilerde hafif alerjiden başlayarak çeşitli doku ve organlarda hasara ve anafilaktik şoktan ölüme kadar varan etkilere (teratojenik, mutajenik ve karsinogenik etki), cinsiyet özelliklerinde değişime ve üreme bozukluklarına; enfeksiyon etkenleri arasında dirençli tür ve suşların ortaya çıkmasına, besin endüstrisinde çeşitli üretim hatalarına yol açmaktadır. veteriner ilaçlarından kaynaklanan hipersensitivite reaksiyonları ile ilgili olarak yapılmış pek çok araştırma bulunmaktadır. Veteriner ilaç kalıntılarının yol açtığı hipersensitivite tip II, III ve IV reaksiyonları şeklindedir. Hipersensitivite reaksiyonlarında tip II'ye ampisilin, sefalosporin, tetrasiklin ve sülfonamidler; tip III'e metrinidazol, penisilin, sülfonamid ve nitrofuran; tip IV'e ise gecikmiş duyarlılık reaksiyonu şekillendiren penisilinin yol açtığı saptanmıştır.

Hipersensitivite reaksiyonlarının dışında tipik toksit etkilere yol açan ilaçlara örnek olarak kloramfenikol verilebilir. Besinlerdeki kloramfenikol kalıntılarının ciddi sağlık sorunlarına yol açması nedeniyle ürünlerinden yararlandığımız hayvanlarda kullanımı ülkemizde 1984 yılında yasaklanmıştır. Benzer şekilde Tarım ve Köy işleri Bakanlığının 30.11.2001 tarih ve 1380 no lu oluru ile aşağıdaki ilaçların veteriner hekimliğinde besin değeri olan hayvanlarda kullanımı yasaklanmıştır.

- 1- Hormonal etki gösteren ve bu sebeple anabolizan olarak kullanılması muhtemel maddeler
Stilbenler, stilben derivatları, tuazları ve esterleri
Antitiroidal ilaçlar
Steroidler
Zeranol da dahil olmak üzere rezorsilik asit laktonlar
Beta-agonistler
- 2- Diğer farmakolojik aktif maddeler
Aristolachia spp.
Kloramfenikol
Nitrofuranlar (Furazolidon dahil)
Kloroform
Klorpromazin

Kolşisin
Dapson
Dimetridazol
Metrodinazol
Ronidazol

Hayvansal ürünlerdeki en küçük penisilin kalıntısı duyarlı bireylerde hipersentivite reaksiyonuna yol açar. Toplumda insanların %10'unun penisiline karşı duyarlılığı vardır. Polipeptid antibiyotiklerde bu oran

% 0.3-7.8 düzeyindedir. 1 ppm'den düşük tetrasiklin kalıntısının insanlarda toksisite riski oluşturmadığı, daha yüksek düzeylerin tehlikeli olacağı bilinmektedir. Penisilin türevleri ve sülfonamidlerin süt inekleri ve keçisinde, tetrasiklin ve sülfonamidlerin et ve yumurtacı tavuklarda kullanımında bu hayvanlardan elde edilen ürünlerde ilaçlar için bildirilen tolerans limitleri içinde kalacak şekilde doz ve süre ayarlaması yapılması zorunludur. Diyetteki antimikrobiyal ilaç kalıntılarının oluşturduğu alerji riski azdır. Denetlenen ürünlerin % 05-2'sinde rezidülerine rastlanmıştır.

Hayvansal ürünlerdeki ilaç kalıntılarının insan sağlığına zarar vermeyecek miktarları "tolerans düzeyi" olarak nitelenmiştir. Gelişmiş ülkelerde tolerans limitleri ve ADI (Acceptable Daily Intake- Günlük kabul edilebilir alım) düzeyinin üzerinde kalıntı bulunan ve gıda maddesi olarak tüketilecek ürünlerin satılmasına izin verilmez. Besin maddelerindeki ilaç ve diğer kirlenmeler yönünden rezidü izleme programları kapsamında sürekli analizler yapılarak denetlenmektedir. Ülkemizde ilaç kalıntılar için tolerans limitleri ve uyarılar Kodeks Alimentarius, WHO, FAO ve Avrupa Birliğinin kabul ettiği ilkeler çerçevesinde hazırlanarak 23172 sayı ve 16 Kasım 1997 tarihli Resmi Gazetede yürürlüğe giren Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde bildirilmiştir.

Besin değeri olan hayvanlarda ilaç kullanımı söz konusu olduğu sürece bunlardan sağlanan et, süt, yumurta ve sakatat da ilaç kalıntılarının bulunması kaçınılmaz olacaktır. İlaç kalıntıları bulunan hayvansal besinleri tüketen insanların veteriner ilaçları kalıntısına maruz kalma riski artacaktır.

Hayvansal ürünlerde ilaç kalıntılarının nedenlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırma sonucunda en büyük payı % 76 olarak yasal kesim öncesi bekletme süresine uyulmamasının aldığı görülmüştür. İlaçların yarı ömrünün on katı kadar bir sürede %99,9'unun vücuttan atıldığı ve tolerans düzeyine indiği kabul edilir. Hayvansal ürünlerde ilaç kalıntılarını belirlemek için yapılacak rutin ölçümlerle, halk sağlığı için oluşturabileceği tehlikeler ve hipersensitivite reaksiyonları önlemeye çalışılmaktadır. Ülkemizde bu rutin denetimler yapılmamaktadır. Sadece ihraç edilecek ürünler için kalıntı analizleri yaptırılmaktadır. Veteriner Fakültelerinin Farmakoloji ve Toksikoloji bilim dalları ve Bakanlığa bağlı laboratuvarlar da araştırma kapsamında yapılmış çalışmalar mevcuttur. Veteriner hekimlik eğitim ve öğretiminde bu konuları Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı müfredatı kapsamında ayrıntılı olarak, halk sağlığı boyutunu ön planda tutarak, derslerde ve seminer kapsamında vermekteyiz.

SONUÇ OLARAK

Et ürünlerinde nitrat veya nitrit kullanımının antimikrobiale etkisi yanında diğer fonksiyonları da bulunmaktadır. Nitrat veya nitritin et ürünlerindeki temel görevleri şu şekilde özetlenebilir :

1- Nitrat ve nitritin indirgenmesi sonucu oluşan NO gıda zehirlenmesine neden olan Clostridium botulinum'un çoğalması ve toksin salgılamasını engellemektedir. Ayrıca NO C. botulinum yanı sıra, C. putrificum ve C. sporogenes üzerinde de inhibe edici etkiye sahiptir. Günümüzde Clostridium botulinum'un gıdalarda çoğalmasını ve toksin oluşturmasını önleyen daha üstün vasıflı bir madde olmadığı için et ürünlerinde nitrat ve nitritin kullanımı zorunlu olmaktadır.

2- Sucuk, salam, sosis gibi et ürünlerinde tüketici tarafından arzu edilen kırmızı renk oluşumunu sağlamaktadır. ürünlerinde kullanılan nitrat ve nitrit bu ürünlere özgü aromanın oluşumuna katkıda bulunurlar.

4- Nitrat ve nitritin aynı zamanda antioksidant özelliği bulunmaktadır. Yağlarda ransidite oluşumunu geciktirirler.

ve nitrit bir halk sağlığı problemi olarak tartışılmaktadır. Az görülmekle birlikte 8-15 gr. kadar nitrat alınması zehirlenmeye neden olur. Nitrat ve nitritlerin en önemli zararlı etkileri gıdalarda ve vücutta aminlerle reaksiyona girerek kanserojen olan N-nitrozoaminleri oluşturmasıdır. Kürlenmiş et ürünlerinde kanserojenik nitrozoaminlerden N-nitroza-dimethylamine ve N-nitrozo-pyrolidine sıklıkla bulunur. N-nitrozo bileşiklerinin kürlenmiş et ürünleri (sucuk, salam, sosis, pastırma vb.) yanı sıra kurutulmuş ürünler ve balık gibi gıda maddelerinde de bulunduğu çeşitli araştırmacılar tarafından bildirilmiştir.

Aslında diyetdeki nitrat ve nitritlerin %80'i katkı maddelerinden alınmaktadır. Pancar, kereviz, salatalık, turp gibi sebzeler 200mg/kg kadar nitrat içermektedir. Bazı bölgelerdeki sular da doğal olarak yüksek oranda nitrat ve nitrit bulunabilir. Organizmada nitratın nitrite dönüşümü ve nitrozamin şekillenmesi sadece diyetle ilgili değildir. Nitrozamin şekillenmesi mide sıvısındaki bazı komponentlere katalize veya inhibe edilebilir. Bunlar arasında klorojenik

asit, tiosiyonat iyonları, poliefolik bileşikler, C vitamini, E vitamini ve bazı aminoasitler sayılabilir,

Türk Gıda Kodeksine göre sodyum nitratın kürlenmiş et ürünleri ve et konservelerine katılacak maksimum dozu 300mg/kg ve satış noktalarındaki kalıntı miktarı da maksimal 250mg/kg olarak belirtilmiştir. Sodyum nitritin ise maksimum doz olarak ısıtılmış uygulanmış kürlenmiş, kurutulmuş et ürünlerinde 150 mg/kg, satış noktalarındaki kalıntı miktarının ise maksimal 150 mg/kg olarak bulunması gerektiği bildirilmiştir.

ET ÜRÜNLERİNDE HORMON

Et ürünleri üretiminde sakkaroz, dekstroz, laktoz gibi şekerler de kullanılabilir. Şekerler et ürünlerine özgü asidik tat vermesi ve fermentasyona yardımcı olması amacıyla katılmaktadır. Et ürünlerine çeşitli baharatlar (kırmızı biber, karabiber, kimyon, zencefil, kişniş, sarımsak vb.) da katkı maddeleri içerisinde yer almaktadır. Et ürünlerine L-askorbik asit (C vitamini) veya bunun sodyum tuzu indirgeyici özelliklerinden dolayı katılmaktadır.

L-askorbik asit N- nitroza bileşiklerinin oluşumunda engelleyici olarak rol oynar, ayrıca tüketime hazır hale gelen üründe kalabilecek nitrit miktarını en aza indirger. Türk Gıda Kodeksine göre askorbik asit veya sodyum askorbatın et ürünlerine yalnız olarak veya izoaskorbik asit veya tuzları üzerinden hesaplanarak 500mg/kg miktarında katılabileceği bildirilmektedir.

Ayrıca fosfatlar da et sanayinde çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Fosfatlar et ürünlerinde proteinlerin su bağlama ve su tutma kapasitelerini yükseltir, işleme ve muhafaza sırasında fireyi azaltır, salam ve sosis gibi emülsiyon teknolojisi ile üretilen ürünlerde textürü ve dilimleme özelliğini olumlu etkiler.

Sonuç olarak gıdalarda kullanılan katkı maddelerinin sağlık üzerine olumsuz etkileri ancak besinlerle çok yüksek dozlarda alınmış olmalarına veya uzun süreli tek yönlü beslenmeye bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Katkı maddelerinin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için dikkat edilmesi gereken faktörler şunlardır :

1- Üreticiler bilgilendirilerek, teknolojik olarak kullanılması gereken katkı maddelerinin önerilen limitler dahilinde kullanılması sağlanmalıdır.

2- Tek yönlü beslenmeden kaçınılmalıdır.

3-Gıda maddelerinin katılmasına izin verilen katkı maddelerinin ilgili mevzuata uygun miktarlarda kullanılıp kullanılmadığı sürekli olarak denetlenmelidir.

4- Katkı maddelerinin besinlere bilinçli ve amaca yönelik olarak katılması sağlanmalıdır.

Prof. Dr.
ŞAHSENE ANAR
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ,
ZİRAAT FAKÜLTESİ,
Besin Hijyeni ve Teknolojisi
Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

TARIM İLACINA REÇETE

Avrupa Topluluğu'nda ve Türkiye'de Tarım İlacı Kullanımı

Avrupa Topluluğu üyesi olmak veya olmamak konusunda bir kez daha önemli bir karar aşamasında olduğumuz bu günlerde bu topluluğun tarım ilaçları kullanımındaki son gelişmelerini izlemek, şimdilik sadece ihracatçılarımızın sorunu veya gıda tüketimine aşırı duyarlı bir kesimin sorunu gibi görünse de gelecekte sonuç ne olursa olsun giderek her kesimi ilgilendiren bir sorun olacaktır. Zira, son yıllardaki gelişmeler sadece Avrupa Topluluğu ile sınırlı değildir. Benzer gelişmeler A.B.D'leri başta olmak üzere bu konudaki teknolojik ürün üretebilen diğer ülkelerde de olmaktadır. Ancak, bu yazı sadece Avrupa topluluğu ile Türkiye'nin karşılaştırılması konusunda sınırlı kalacaktır.

Öncelikle Türkiye'nin mevcut durumunu kısaca özetleyelim. Türkiye, aslında tüm dünyada kullanılan pestisid miktarının % 1'inden bile azını tüketmesine ve sektörün Türkiye cirosu 100-200 milyon dolar civarında dengesiz bir şekilde seyretmesine rağmen, entansif tüketimi dikkat çekmektedir. Türkiye 2002 yılına bitkisel üretimde kullanılmak üzere ruhsatlı yaklaşık 400 etken madde (= etkili madde veya aktif madde) ve yaklaşık 2000 ticari isimli tarım ilacı ile girmiştir. (Yücer, 2002). Şüphesiz bunların hepsinin ülkemizin her bölgesinde ve tarım ilacı bayii'inde bulunması mümkün değildir. Buna gerek de yoktur. Ancak, tarım üreticisi üretim girdisi olarak ilaç ararken nasıl yönlendirilebilir? Veya en ekonomik ve en güvenli ilacı nasıl öğrenebilir? Soruları sorunların çözümünde de başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Zira, tarımda henüz eczacılıkta olduğu gibi reçeteye göre ilaç alma veya satma zorunluluğu yoktur. Eczanelerin karşılığı olarak parakende tarım ilacı satıcıları (= ilaç bayileri) vardır. Çoğunlukla da üretici buralardan gelişmeleri izlemektedir. Bu nedenle de bu işi yapan kişilerin bu konudaki eğitimleri, mesleki gelişimleri ve kontrolleri büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde 1980'li yılların başına kadar bu işi yapmak için orta okul mezunu olmak ve Tarım İl Müdürlüklerinde kısa bir kurstan geçmek yeterli oluyordu. Daha sonra

yapılan düzenlemelerle önce Ziraat Mühendisi, Kimya Mühendisi, Kimyager ve eczacılarında bu işi yapmalarına olanak tanındı. Daha sonra da yalnızca Ziraat Mühendisleri'ne bu hak verildi. Ancak bu arada hak sahibi olanların haklarında baki kaldı. Bütün bu düzenlemeler 15 Mayıs 1957 sayılı Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Kanunu'ndan yararlanılarak yapıldı. Halende bu kanun yürürlükte ve yapılabilecek tüm

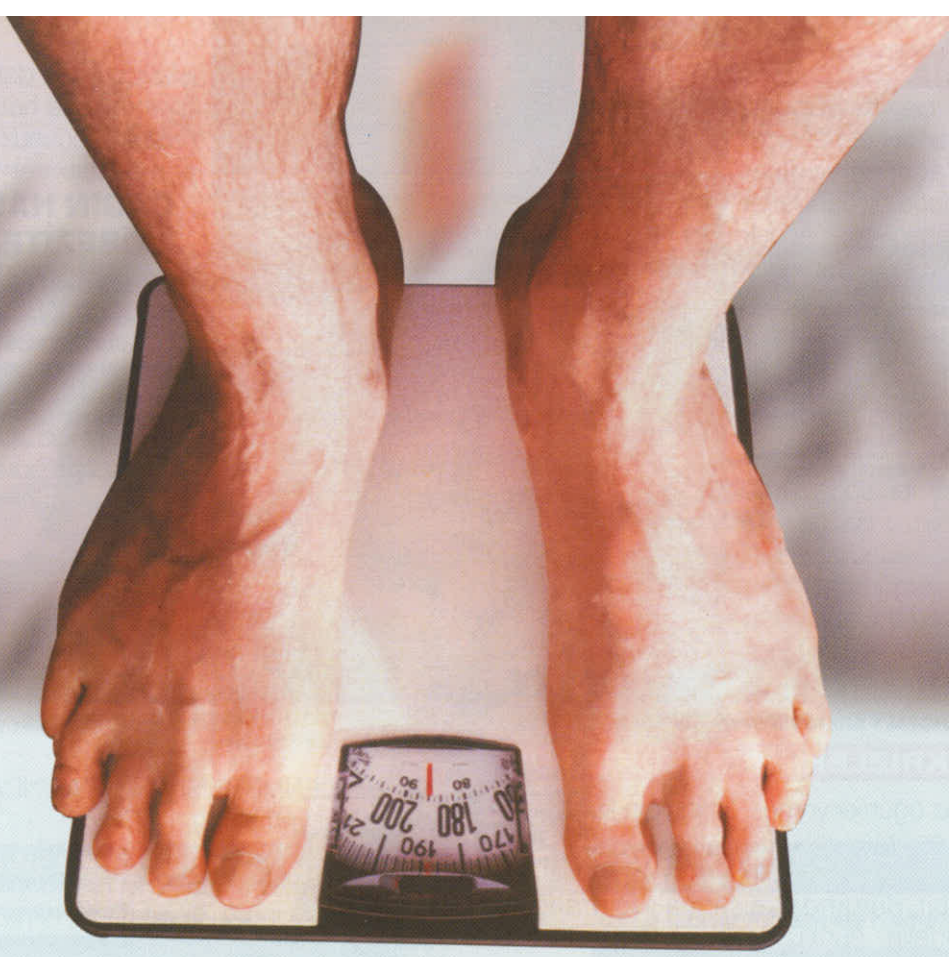
düzenlemeler bu kanunun müsaade ettiği oranda yapılabilmektedir. A.T Topluluğu üyesi ülkelerle kıyaslandığında 1991 yılına kadar onlar içersinde de bir orta yol olmadığından sorun yoktu. Ancak topluluk üyesi ülkelerde malların ortak dolaşımı gündeme geldiğinde tarımda kullanılan kimyasalların ortak ruhsatlandırılması, hangilerinin serbestçe tüm ülkelerde dolaşabileceği hangilerinin ise ulusal devletlerin tercihlerine bırakılabileceği uzun ve zorlu bir mücadelenin başlamasına neden oldu. Ve bu mücadele halen devam etmektedir. Mücadelenin başlangıcı 1976 yılına kadar uzanmasına rağmen ilk ve halen de geçerli olan en önemli yasal düzenleme 15 yıl sonra 1991'de yapıldı. Pazarda Bitki Koruma Ürünlerinin Yer Alma Biçimini Belirleyen 15.07.1991 tarihli 91/414/EEC Konsey Direktiydi. Bu düzenleme ve ulusal devletlere de 2 yıllık bir hazırlık hakkı tanıyordu. Daha sonraki yıllarda yeni düzenlemeler bu direktife dayanılarak peşpeşe yapılmaya başlandı ve 2001 yılı sonuna kadar 20 adet genel düzenleme gerçekleştirildi. Bunlar içersinde bizi en çok ilgilendirenler ise şüphesiz Türkiye'de halen ruhsatlı olan ancak A.T içersinde ruhsatı iptal edilen veya edilme ihtimali olan etken maddelerin yakından izlenmesidir. Zira bunların bitkilerdeki kalıntı tolerans sınırlarında sıfırlanmaktadır. Tüm Avrupa Topluluğu Üyesi ülkelerde ruhsatlı pestisid etken maddesi sayısının 835 olduğu ve bunların 1.,2.,3. ve 4. derecede önemli ve öncelikli dört listede toplandığı ve bunların hepsinin 2008 yılına kadar gözden geçirileceği ilan edilmiştir. (Anonymous,2001). Birinci derecede önemli ve öncelikli listede yer alan ve ruhsatları şu ana kadar iptal edilmiş veya 2003 yılı içerisinde iptal edilme durumu olan etken maddelerden ülkemizde halen ruhsatlı olanlar aşağıda belirtilmiştir. Ruhsatı iptal edilenler; DNOC, Fenvalerate, Monolinuron, Permethrin, Pyrazophos ve Quintozone (=PCNB) olup, ruhsatı iptal edilme durumunda olan etken madde sayısı 75 adet olduğundan burada bunların hepsini belirtmek imkansızdır. Ancak, büyük çoğunluğun insektisid (=Böcek Öldürücü) ve herbisid(=Yabancı ot öldürücü) olduğunu belirtmek isterim. Türkiye'deki Pazar payları konusunda da elimde herhangi bir veri olmadığından ülkemiz açısından önemlerini bilemiyorum.

Son söz olarak, insanlarımızın kime inanıp güveneceklerini şaşırdıkları bir ortamda ben biraz yabancı dil bilen ve birazda internet kullanmasını bilen vatandaşlarımız için pestisidler konusundaki gelişmeleri aşağıdaki web sayfalarından izlemelerini önermekteyim. Birinci adresten A.B.D'lerindeki gelişmeleri, ikinci adresten Avrupa Topluluğu'ndaki gelişmeleri pestisidler kelimesini girerek izlemeleri ve üçüncü adresten de İngiltere'deki gelişmeleri izleyebilirler. Avrupa Topluluğu'nda organik tarım için önerilen bazı kimyasalların da değerlendirme kapsamına alındığını görmek ilginç olabilir.

İlgili Web'ler: www.epa.gov/pesticides, <http://europa.eu.int/>, www.pank-uk.org

Doç. Dr.
HİMMET TEZCAN
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ,
ZİRAAT FAKÜLTESİ,
Bitki Koruma Bölümü
Öğretim Üyesi

Estetik Eziyet

DIYET

Ecz. Ender ADAŞ

Diyetin en zor kısmı, herhalde şu canınızın bir şeyler çektiği zamanlar. Yemeye karşı sürekli bir arzunuz varsa, bu yazıya bir göz atın. Diyet yapmak istiyorsunuz, hatta diyete başladınız bile, ancak nedendir bilinmez sanki iştahınız daha da açıldı.. Hani vardır

ya, insanı yasaklar daha da çeker. İşte öyle bir durum yaşıyorsunuz. Canınız sürekli birşeyler yemek istiyor. Eğer sizde iştahınıza hakim olamadığınızı, sürekli birşeyler yeme arzusu duyduğunuzu düşünüyorsanız, uzmanların önerilerine kulak verin.

► YEME İSTEĞİ BEYİNDE BAŞLIYOR

Uzmanlara göre beyin, vücutta enerjinin azaldığını farkeder etmez açlık hissetmemize yol açan maddeler salgılıyor. Bunun sonucu doğal olarak biz de yeme gereği hissediyoruz. Ancak beynimizin bu kimyasal maddeleri salgılayan kısmı, aynı zamanda duyguları da kontrol ediyor. İşte, sıkıldığımız veya kendimizi kötü hissettiğimizde hemen buzdolabına koşmamızın başlıca sebebi bu. Ayrıca yemeklerin tadı, kokusu veya görüntüsü de açlık duygusuna neden olabiliyor. Örneğin, yemek sonrasında canınız vitrinde duran o dondurma kasesinden çekiyorsa, bunun nedeni kesinlikle aç olmanız değil, kontrolden çıkan yeme isteğinizdir. Eğer bunu aklınızdan çıkarmazsanız, tokken yediğiniz yemek miktarını en aza indirmiş olursunuz.

► ATIŞTIRMA KRİZLERİNDEN KURTULUN

Gün içinde sık ve az öğünler yemek, iştahınızın kontrolden çıkmasını önlemenin en kolay yolu. Belki yine arada birşeyler atıştırmak isteyebilirsiniz, ama bu sefer yiyeceğiniz miktarlar azalacaktır. Böyle bir durumda atıştırmak için sağlıklı karbonhidratlara yönelin, çünkü bu besin türü sindirim sisteminde daha uzun süre kalıyor ve şeker seviyenizi yavaşça yükselterek daha uzun süreli bir tokluk hissi sağlıyor.

► TAT ALMA DUYUNUZU UYANDIRIN!

Uzmanların yaptığı araştırmalara göre, tat alma duyusunu değişik tatlarla tatmin etmek, daha az miktarlarla yetinmeyi sağlıyor. Sürekli aynı yemeği yemek de, özellikle tadı hoşunuza gitmiyorsa, bir süre sonra tat alma mekanizmanızın iptal olmasına yol açıyor. Ve bu nedenle de kendinizi sanki hiç yemek yememiş gibi hissedebiliyorsunuz. Böyle bir durumu engellemek için öğünlerinizi taze otlarla ve baharatlarla tatlandırabilirsiniz.

► BOL BOL SU İÇİN!

Su içmek kendinizi tok hissetmeniz açısından önemli. Ayrıca vücudunuz susuz kaldığında, çoğu zaman açlık hissine benzeyen sinyaller gönderiyor. Bol su içmek, bedeninizin su istediği zamanlarda yemeğe yönelmenizi engelleyecektir.

► YIYECEKLERİ İYİCE ÇİĞNEYİN!

Yiyecekleri uzun süre çiğnedikten sonra yutmak, beyin vücuda giren besinleri kaydetmesine zaman tanımak anlamına geliyor. Üstelik bu şekilde tat alma duyusu da tatmin oluyor. Böylece doyduğunuzu anlamanızla, yemeğe son vermeniz arasındaki zaman kısalıyor. Fazla yemekten kaynaklanan sindirim sorunlarından kurtulmanız da ayrı bir avantaj sağlıyor.

► GÜÇ GEREKTİREN EGZERSİZLER .

Uzmanlara göre, egzersizleriniz zorlaştıkça vücut ısınız artıyor ve daha fazla kalori yakmaya başlıyorsunuz. Bu durum da egzersizi takip eden birkaç saat boyunca iştahınızın bastırılmasına neden oluyor. Böyle bir durumda, normal öğün saatinden birkaç saat önce egzersiz yapmak en mantıklısı. Çünkü öğün saati geldiğinde spor yapmanın verdiği etki ile

iştahınız biraz daha kapanır. Fakat asla öğün atlama hatasına düşmeyin, aksi halde vücudunuz zayıf düşer ve bir süre sonra aşırı yeme isteği duyarsınız.

ÇAĞIN HASTALIĞI “ OBEZİTE – ŞİŞMANLIK “

Obezite, vücutta aşırı yağ birikmesi hastalığıdır. ABD’de Obezite hastalığı için harcanan para 1990 yılında 70 milyar \$, 2000 yılında 200 milyar \$.

Ve bu rakamın 2002 yılında da tahmini, 230 milyar \$ civarında olması bekleniyor.

Uzmanlara göre , Obezite hastalığının sebepleri, genetik veya çevresel faktörler.

Büyük ölçüde global bir sağlık sorunu olan Obezite hastalığının artış nedenleri ise şöyle sıralanıyor.

1- FİZİKSEL AKTİVİTEDE AZALMA (uzun zaman TV karşısında oturma,yürümek yerine vasita kullanmak vb.),

2 - BESLENME ALIŞKANLIKLARINDA DEĞİŞİM (fast food, abur cubur yeme vb.),

3 - SİGARAYI BIRAKMA SONRASI,

4 - ENERJİ ALIMI, ENERJİ HARCAMASINDAN FAZLA İŞE.

Erkeklerde genellikle şişmanlık elma şeklinde bel bölgesinde,bayanlarda genellikle armut şeklinde kalça bölgesinde görülüyor.Uzmanlara göre bu iki şekilden olumsuz olanı ise elma şekli.

Obezite bağlı olarak gelişen hastalıklar;

Tip 2 diabetes mellitus, lipid triadı, hipertansiyon, hiperürisemi ve gut, arteoskleroz, mikroalbuminüri, safra kesesi taşları, bazı kanserler, kalp aritmileri ve ani ölüm, androgenizm, osteoporoz, hiperkoagülabilité, fibrinolitik defekti,

Uyku apne sendromu, karaciğerde ileri derecede yağlanma, koroner damar hastalığı, kardiovasküler hastalıklar, osteoartrit.

Tedavi;

* Kişi öncelikle tedaviyi istemeli.

* Muldisipliner yaklaşımla (endokronoloji, psikiyatri, diyet uzmanı ile birlikte) yapılmalıdır.

* Gerçekçi hedef ve yaklaşımlar olmalı. (150 kg.dan manken olma hayalleri kurulmamalı.)

* Diyet programına uyulmalı.

* Fiziksel aktiviteler artırılmalı.

* Yiyecek alışkanlığı düzenini bozmamalı.(fast food vb. olmamalı).

* Hekim uygun görürse, önerdiği ilaçlar kullanılmalı.

* Hekimin cerrahi müdahalesinden kaçınılmalı.

1997’de dünyada 124 milyon kişi, şeker hastasıydı. 2010’da 221 milyon kişinin şeker hastası olacağı tahmin ediliyor. Bu rakamın % 30’u Tip 1 (yani genetik kaynaklı), % 70’i şişmanlığa bağlı.

Türkiye’de de 4,5 milyon şeker hastası var. İdeal kiloya ulaşmak bir yana, mevcut kiloyu % 5 - 10 indirmek ve kiloyu sabitlemek için uğraşılması gerekmektedir.

Ani ve dengesiz kilo alıp-verme (akordeon şeklinde şişmanlık), kalp üzerinde olumsuz etki yapacağından sağlık, büyük tehlike altına girer.

Uzman yardımı almadan zayıflamak, telafisi mümkün olmayan sorunlara yol açacağından, mutlaka bir hekim desteği alınarak, sağlıklı kilo verme uygulamaları seçilmelidir.

Dünyada milyonlarca kişi korkunun esiri. Kimi uçağa binemiyor, kimi kan görür görmez bayılıyor. Örümcekten, yılandan, tiyatrodan, çiçekten, oturmaktan, yatmaktan korkan var. Fıstık ezmesinin üst damağına yapışmasından endişe duyanlar bile var. Oysa terapi ve ilaçla bu fobilerin üstesinden gelmek mümkün.

Time Dergisi'nin kapak yaptığı milyonlarca insanın hayatını cehenneme çeviren fobiler üzerinde araştırma yapan bilim adamları, fobilerin beyinde nasıl bir kimyasal fırtına yaşattığı konusunda önemli adımlar attı. Terapi ve ilaçla birçok insanın bu kabuslardan kurtulacağı ortaya çıktı.

"www.phobialist.com" adresinde listelenmiş 500'ün üzerinde fobi var. İnsanoğlunun korkmadığı şey yok. Ancak, Akrofobi (yükseklik korkusu), Klostrofobi (kapalı mekanda kalma korkusu), Agorafobi (kalabalık korkusu) gibi fobiler insanın hayatını gerçekten karartabiliyor.

Fobi Yunanca'dan geliyor. Korkulan objenin Yunanca adına fobi eklendiğinde, bir fobi çeşidi daha doğmuş oluyor.

İLACI VAR

Boston Üniversitesi Korku ve Korkuyla İlgili Bozukluklar Merkezi'nden Davio H. Parlow, " Son yıllarda fobik rahatsızlıkların yenilmesi konusunda önemli adımlar attık" diyor. Kişiye özel terapi, grup terapisi, sanal fobi programları sayesinde korkuların üstesinden gelinebileceği belirlendi. Hatta ABD Gıda İlaç Dairesi (FDA) ilk kez geçen yıl sosyal fobiler için Paxil isimli bir ilacı onaylayarak, pek çok insanın hayatını kolaylaştırdı.

Fobiyi, herhangi bir obje yada olaydan hoşlanmama durumundan ayırt etmek gerekiyor. Gerçek fobi söz konusu olduğunda kalp normalden hızlı atıyor, ter boşalıyor, nefes almak zorlaşıyor, ölüm korkusuyla kişi kaçma hissine kapılıyor.

GENETİK OLABİLİR

Uzmanlar fobileri üç başlık altında ele alıyor.

1- Sosyal fobiler,

2- Panik bozukluklar,

3- Yılan,kapalı mekan, yükseklik gibi spesifik şeylere yönelik fobiler.

En kolay tedavi edilenler spesifik fobiler. Kişi, uzman yardımıyla korkuya neden olan kaynağın üzerine gidip, fobiden kurtulabiliyor.

Spesifik fobilerden muzdarip kişilerin yüzde 40'nın anne ya da babasının fobilerinin bulunduğuna işaret ediliyor. Bu nedenle fobilerin genetik olduğunu düşünen ve korku genini aramaya kalkan bilim adamları bile oldu.

PARADAN KORKAN BİLE VAR

Ablutofobi : Banyo yapma korkusu.

Akustikofobi: Yüksek ses korkusu

Agliofobi: Acı çekme korkusu

Alekterefobi: Tavuk korkusu

Anablefobi: Yukarı bakma korkusu

Anglofobi: İngiltere korkusu

Arachibutirofobi: Damağına fıstık ezmesi yapışması korkusu

Bibliofobi: Kitap korkusu

Bolsefobi: Bolşevik korkusu

Bromidrosifobi: Vücut kokusu korkusu

Cacofobi: Çirkinlik korkusu

Chaetoofobi: Kil korkusu

Chorofobi: Dansetme korkusu

Chromofobi: Renk korkusu

Chrometofobi: Para korkusu

Decidofobi: Karar verme korkusu

Dromofobi: Caddeden karşıya geçme korkusu

Eisoptrofobi: Ayna korkusu

Eleuterefobi: Özgürlük korkusu

Eufobi: İyi haber alma korkusu

Kathisofobi: Oturma korkusu

Kleptofobi: Çalma korkusu

Lachanafobi: Sebze korkusu

Melofobi: Müzik korkusu

Mikrofobi: Küçük şeylerden korkma

Mnemofobi: Anılardan korkma

Neofobi: Yeni olan herşeyden korkma

Numerofobi: Rakamlardan korkma

Ombrofobi: Yağmur korkusu

Papafobi: Papa'dan korkma

Papyrofobi: Kağıttan korkma

Pedofobi: Çocuklardan korkma

Palacrofobi: Kel olma korkusu

Plutofobi: Zenginlik korkusu

Sciofobi: Gölgeden korkma

Scriptofobi: Başkalarının yanında yazı yazmaktan korkma

Sderofobi: Yıldızlardan korkma

Sinistrofobi: Solak olmaktan korkma

Simetrifobi: Simetri korkusu

Taphefobi: Diri diri gömülme korkusu

Technofobi: Teknoloji korkusu

Triskaidekafobi: 13 rakamından korkma

Urofobi: Sidik korkusu

Venüstrafobi: Güzel kadınlardan korkma

Wiccafobi: Cadı korkusu

YURTTA SULH, CİHANDA SULH...

BARIŞ ELÇİLERİ LONDRA'DA TOPLANDI.

Kısa adı IFLAC olan uluslararası barış kültürü Forumu tarafından her yıl başka bir ülkede toplanan Barış Kültürü Konferansı bu yıl, 14 -17 Mart tarihleri arasında Londra'da toplandı. Amerika, İngiltere, İsrail, Japonya, Haiti, Kore, Romanya, Vietnam, Arjantin, Hindistan, Nepal, Norveç, Sri Lanka, İtalya, Portekiz, gibi ülkelerin barış kültürü lider ve delegelerinin katıldığı BARIŞ KÜLTÜRÜ KONFERANSI'na Türkiye'den Uluslararası Barış Kültürü Forumu Türkiye Başkanı Dr. Hüsamettin Olgun katıldı.

Konferans ta yapılan toplantı, panel ve tebliğlerin ana başlık ve konuları ise şöyleydi;

- *Orta Doğu ve Dünya'da Barış Kültürünün acil gerekliliği ,
- *Orta Doğu da Anlaşmazlığın Çözüm olasılıkları
- *Medya da küresel barışı nasıl yapılandırabiliriz?
- *Küreselleşmiş bir dünyada barış kültürünün önemi
- *Barış ve Barış Kültürü Eğitimi..
- *Doğu ve Batı arasındaki anlaşmazlıkların üstesinden gelmek
- *Mülteci ve sürgünlerin dramı..
- *Kadın ve barış
- *Edebiyat ve şiirde barış kültürü teması

Uluslararası Barış Kültürü Forumu Türkiye Direktörü Dr. Hüsamettin Olgun, bültenimize özel açıklamalarda bulundu.

Barış kültürü, kişinin kendi ile barışık olması anlamına gelen bireysel barış, yaşanan toplumdaki toplumsal barış, ulusal ve uluslararası barış olarak ele alındığında günümüzün en önemli insani değerlerinden biri ve moral kavramı olarak karşımıza çıkıyor diyor, Dr. Hüsamettin Olgun, barışın salt bir kavram olarak tek başına ele alınamayacağını belirterek, insanların ekonomik ve sosyal refahı, insan hakları ve özgürlük, uluslararası anlaşmalara bağlı kalma gibi kavramları da içerir. Sivil yaşamda ise barış kültürü "BİR YAŞAM BİÇİMİ" olarak benimsenmedikçe, barış hayata geçemez dedi.

UNESCO'nun, 2000 yılını "BARIŞ KÜLTÜRÜ YILI" ve 2000 – 2010 yıllarını "DÜNYA ÇOCUKLARINA ŞİDDET KARŞITI BARIŞI BENİMSETME YILLARI" olarak kabul ettiğini açıklayan Olgun, "Eğitim kurumlarından – medyaya, sivil toplum örgütlerinden – siyasi çevrelere barış kültürü konusunda her ülke kendi üstüne düşeni yapmalıdır" diyerek duyarlı vatandaşlarımızı bu projeye destek vermeye çağırdı.

IFLAC Türkiye Direktörü Dr. Hüsamettin Olgun'a göre, tarihin, emperyalist ülkelerin gelişmekte olan ülkelerin savaşmasına karşı oldukları konusunda samimi olmadıklarını gösterdiği gibi, küreselleşme sırasında KÜLTÜRSÜZLEŞTİRME ve KİMLİKSİZLEŞTİRME sistemli çabaları dünya barışındaki dengeyi olumsuz etkiliyor.

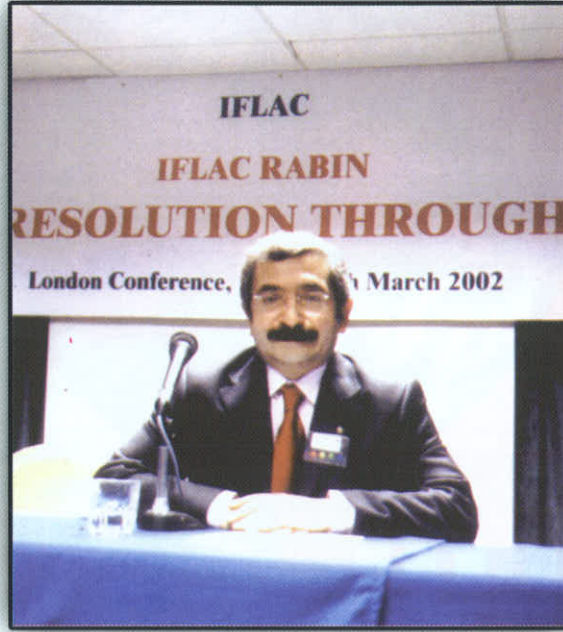
Barış elçimiz Olgun, Yunus Emre, Mevlana, Hacı Bektaş Veli gibi barış ve sevgi kaynaklarından beslenen Türk insanının barış kültürü konusunda dünyaya önder olabileceğine inandığını, Atatürk ün "YURTTA SULH, CİHANDA SULH" ifadesiyle gösterdiği hedef için bir şeyler yapabilmenin bir aydınlık görevi olduğunu ifade etti.

Bir çok Ülke temsilcisinin katılımıyla Londra'da gerçekleşen toplantıda Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan ile özellikle savaşan ülkeler ve süper ülkelerin liderlerine gönderilmek üzere bir sonuç bildirgesi hazırlandı ve tüm delegeler bu kararların altına imza attı.

ÖNÜMÜZDEKİ YIL BURSA TOPLANTIYA EV SAHİPLİĞİ YAPACAK

Londra'da düzenlenen konferansın ardından gelecek yıl Türkiye de yapılması kararlaştırılan Uluslararası Barış Kültürü Konferansı Bursa da gerçekleşeceğini müjdesini veren IFLAC Türkiye Direktörü Dr. Hüsamettin Olgun, Yeşil Bursa'mızın tarihi, kültürel dokusuyla ve doğal güzellikleriyle, Barış Kültürü Konferansına mükemmel ev sahipliği yapacağından şüphe duymadığını dile getirdi.

"Barışın ve tüm insanlığın onuruna yakışır bir dünyada yaşadığı günlerin özlemiyle..."

IFLAC
Uluslararası
Barış Kültürü
Forumu
Türkiye
Başkanı
Dr.
Hüsamettin
OLGUN

SONUÇ BİLDİRGESİNİN ÖZETİ

- Savaşın galibi yoktur. Savaşın yalnız savaşan ülkelere değil, bütün ülkelere zararları vardır.
- Teröre karşı olma ve lanetleme konusunda bütün dünya müşterek hareket etmeli ve samimi olmalıdır. Terörün ve teröristin dini, ırkı ve ideolojisinden söz edilemez.
- Savaşlarda sivillerin ölmesi insanlık suçudur. Özellikle çocukların ve hamile kadınların savaşlarda ölmesi, en büyük insanlık suçudur.
- Barış kültürü eğitimine önem verilmeli ve bütün dünyada öncelikli eğitim olarak ele alınmalıdır.
- Barış, salt olarak tek başına bir kavram değil aynı zamanda özgürlük, insan hakları, demokrasi ve kaliteli yaşam gibi kavramları da içerir.
- Küreselleşme adı altında, milletlerin kültürsüzleştirme ve kimliksizleştirmeye maruz bırakılmaları uluslararası barış için risk teşkil etmektedir. Bu tehlike önlenmelidir.

**11-19 MAYIS ECZACILIK
GÜNÜ ETKİNLİKLERİ
KAPSAMINDA DÜZENLENEN
PANELE KATILAN PROF.DR.
TÜRKEK MİNİBAŞ VE GAZETECİ
- YAZAR ALİ SİRMEN 11 EYLÜL
SONRASI KÜRESELLEŞEN
DÜNYA VE TÜRKİYE'NİN
KONUMU HAKKINDA
ECZACILARIMIZA ÖNEMLİ
BİLGİLER VERDİ. PANELDE
AÇILIŞ KONUŞMASINI
7.BÖLGE BURSA ECZACI
ODASI BAŞKANI KEMAL
YENİKALE YAPTI.**

11 EYLÜL SONRASI DÜNYA

11 Eylül'de yaşanan terör olayını, salt bir eylem diye nitelemek yanılgısından sıyrılıp, öncesi ve sonrası yaşananlar çerçevesinde değerlendirmek, sebep - sonuç analizlerine ulaşmak ve ulusumuz ile dünya emekçileri için demokrasi mücadelelerinin yeni yöntemlerini sentezlemeliyiz. Emperyalizm, küreselleşme boyutuna doğru ilerleme yolunda önüne çıkan engelleri ortadan kaldırmaya çalışırken, attığı adımları haklı göstermeye çalışarak dünya halkları arasında taraflar kazanıp, geleceğini güvenceye almak istemektedir. Bu amaçla kültürel saldırılarını bir kısım medya, internet gibi araçlarla hızlandırmıştır. Ülkelerin ekonomik düzenlerini beyin göçü, dünya bankası, IMF v.b. yöntemlerle alt-üst ederek ulusal değer ve sınırları yok ederek, halkların direncini kırmak suretiyle köleleştirme planlarını sinsice uygulamaktadır. Sermayenin küresel donanımını sürekli yükseltirken, emeği en ucuz olduğu yerlere hapsedmektedir. Üstelik emeğin lümpenleştirilmesi için her türlü anonim kültür değerleri dejenere edilmektedir. Dünya halklarının siyasilerden belirtileri giderek kaybolurken, sivil toplum örgütleri önemli roller üstlenmektedir. Aralarında oluşturacakları katılımcı-bütünleyici işbirliği içinde demokrasiyi tüm toplum katmanlarına geri dönülmez ve kesintisiz bir şekilde ulaştırabilecekleri tartışılmaz bir gerçektir. Geleceğin tarihi bu günlerde yazıldığına göre tüm sivil toplum örgütleri çalışmalarını demokrasi hedefine odaklayarak, ulusal sermaye, emek ve kaynaklarımızın yine ulusumuz uğruna kullanılıp, geliştirilmesini savunmalıyız. Bugün bizlerle değerli deneyim ve birikimlerini paylaşmak için aramızda bulunan Sayın Prof.Dr. Türkel MİNİBAŞ ve Sayın Gazeteci-Yazar Ali SİRMEN'e içten dostluk duygularımızı ve saygılarımızı sunarız.

Yazar Ali SİRMEN, 11 Eylül'ün Türkiye için bir fırsat olduğunu söyledi. Sirmen şöyle konuştu; 11 Eylül günü hiç kimsenin beklemediği bir anda bir uçak Dünya Ticaret Merkezi ikiz kulelerinden birine çarptı.

Birkaç dakika sonra diğer kuleye ikinci bir uçak çarptı. Bunu hepimiz televizyonlarda canlı yayınlarda izledik. İlk defa ABD'nin evinde de vurulabileceğini gördük. Çok geçmeden diğer bir uçak bu gün yeryüzünde yürürlükte olan düzenin en büyük askeri koruyucusu olan Pentagon'a saldırdı. Ve aniden ABD allak bullak oldu. Bütün bu olaylar yaşanırken ülkenin başında silah tacirlerinin desteği ile başa gelmiş olan cumhuriyetçi genç Bush, o günden itibaren dünyada hiç bir şeyin bir daha eskisi gibi olmayacağını söyledi. Konuşmanın ardından ABD büyük çaplı bir saldırı planı başlattı. Bu saldırı planında belli olmayan bir düşman vardı ve buna karşın da birkaç tane ev. Saldırıyı gerçekleştirdiği düşünülen Usame Bin Ladin için, Afganistan'a füzeler yollandı. Daha sonra terörü desteklediği düşünülen Irak lideri Saddam Hüseyin, hedef alındı. Bütün bunlar bir yana 11 Eylül polisiye olayında, aslında kimin yaptığına değil, kime yaradığına bakmamız gerekecek. Bazı gazetelerde, o gün iki kulede çalışan üç bin İsrail vatandaşının işe gitmediği yayınlandı. Yine de doğrusu bu olayın kime yaradığına bakmakta fayda var. Bu arada ABD çok uzun süredir 21. Yüzyılda kendisi için en büyük tehdidin terörden geleceğini bilmekteydi. Ve çeşitli terör senaryoları üzerinde çalışmışlardı. Bunlar arasında kimyasal silahlar da vardı. Ancak, örneğin, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasında ABD'nin desteğinin sebeplerinden biri de budur. Yani bu terör eylemi, ABD yönetimini gafil avlamamıştır. Her zaman böyle senaryoları vardı ve bunlar için çözümler düşünülmüştü, fakat bu sefer olay iyi kullanıldı. Çok gerilere gidelim Pearl Hearbl'da, Japon saldırısına bakarsanız olayın gelişmesi sırasında bir sürü veri olduğunu görüyorsunuz. Hatta, nasıl olduğunu da. Bu bilgiler değerlendirilmedi ve Amerikalılar "nasıl gafil avlandılar" diye düşünüyorsunuz. Unutmayalım ki! İkinci Dünya Savaşının seyrini

değiştiren olay, ABD'nin savaşa katılmasıydı. ABD'nin savaşa girmesi kendisine ekonomik anlamda çok büyük yararlar sağlamıştır. İlk bakışta ne kadar çelişkili görülürse gözüksün, bu baskın Japonların değil, Amerikalıların işine yaramıştır. Zaten bu konuda çok büyük iddialar vardır. Gelen bilgiler, "Amerikan Yönetimi bu saldırıyı önceden haber almıştı ama duymamayı tercih etti" şeklindedir.

11 EYLÜL ABD'YE ARADIĞI FIRSATI ALTIN TABAK İÇİNDE SUNMUŞTUR

Gördük, seyrettik, an ve an her şeyden haberdar olduk sanıyoruz. Yok böyle bir şey, aslında biz tam bir atari oyunu izledik. Hiç ölen bir adam, yıkılan bir ev veya ağlayan insanlar gördünüz mü?

Amerikan yönetiminde görülen politikaların daima bazı yalanlar üzerine kurulu olabileceği gözüküyor. Şimdi 11 Eylül saldırısı ABD'ye aradığı fırsatı altın tabak içinde sunmuştur. Amerikan ekonomisi krize girdiği zaman sürekli olarak savaş ya da silahlanma yolunu seçer. Amerikan politikacıları ile silah satıcıları arasındaki işbirliğini 1960 yılında General Eisenhower belirtmiş, bunlar arasında çirkin bir ittifak olduğunu söylemiştir. Bakınız Amerikan ekonomisi dev bir ekonomi, burada sonsuz şirketler var. Lakin baktığınızda ciroların büyük kısmını yapanlar, küçük şirketlerdir. Şimdi, Bush gelince yeniden yıldız savaşları projesi ortaya çıktı 11 Eylül saldırısı işte tam böyle bir ortamda oldu. ABD, beklediği, hazırlıklı olduğu teröre karşı birdenbire kendi kamuoyunu ve dünya kamuoyunu alarma

geçirdi, panikletti. Daha sonra içeride ve dışarıda hukuki anlamda önlemler almaya başladı. Bakınız hepimiz Körfez Savaşını televizyondan izlemiştinizdir.

11 EYLÜL MUSLUKLARI AÇMIŞTIR.

Gördük, seyrettik, an ve an her şeyden haberdar olduk sanıyoruz. Yok böyle bir şey, aslında biz tam bir atari oyunu izledik. Hiç ölen bir adam, yıkılan bir ev veya ağlayan insanlar gördünüz mü? Saddam petrol vanalarını açtığı zaman aniden kara bir bataklık gördük. Petrole bulanmıştı ve ölmek üzereydi, can çekişiyordu. Böylelikle körfez savaşının en dramatik olayını gördük zannettiniz. Bir geminin bıraktığı petroldü bu. Usame Bin Ladin yetmedi, Saddam yetmedi, şer odaklarından söz edilmeye başlandı. Kuzey Kore ve İran'ın isimleri geçmeye başladı. Çünkü ABD, içinde bulunduğu krizden çıkmak için yoğun bir silahlanma programı getirdi. ABD vatandaşı vergi mükellefidir ve bu vergilerin nereye gittiğinin hesabını sorar. Bu hesabı verebilmek için, sır odaklarına karşı çıkarılmış bir plandı bu. Çarpıklık insanı şaşırtacak kadar üyüktü. Bakınız 11 Eylül'ün ardından musluklar açılmıştır. Biz Kemal Derviş'i bizi kurtarmak üzere geldi zannediyoruz. Ben Derviş'e karşı değilim, kendisi görevini yapan bir insandır. Kemal Derviş, Türkiye'yi borçlarını ödeyebilen bir ülke haline getirmeye çalışırken, yabancı sermaye getirmeye çalışmıştır. Bize gerçekten IMF, tarihinde görülmemiş kadar büyük bir borç verdi. Fakat yeniden bir Körfez Savaşı olduğu takdirde, ülkemizin rolü ve yeri bellidir. Irak'a er geç bir müdahale olacak ve Türkiye ister istemez bir şekilde bu müdahalenin içinde olacaktır; diye konuşan Gazeteci Yazar Ali Sirmen, son olarak 11 Eylül sonrası küreselleşen dünyanın patronunun ABD olduğunu belirtirken, "ekonomi politikamızı IMF söylüyor, diğer konularda ne yapacağımızı asker söylüyor.

İnsan hakları konusunda ne yapacağımızı AB söylüyor, bu durumda sizin hükümetinizin bir anlamı kalmamıştır.

ABD'yi patron yapan büyük şirketler ve yatırımlardır. İşte bu şartlardan yola çıkarsak, 11 Eylül çok güzel bir fırsat olmuştur" dedi.

Gazeteci-Yazar Ali SİRMEN'in konunun uzmanı olarak sözü bıraktığı Prof.Dr. Türkel MİNİBAŞ küreselleşen dünya ve Türkiye'nin konumu hakkında eczacılarımızı aydınlattı. Minibaş, şöyle konuştu; 10 Eylül sabahına kadar Türkiye'nin sorunları çok başkaydı. 11 Eylül'ü ise biraz fazlaca sevdiğimizi bile söyleyebilirim. Siyasi yöneticiler için kurtarıcı bile olmuştur. O güne kadar ülkemizin tek bir sorunu vardı, O da Kasım ve Şubat krizlerinde alt üst olmuş, yavaş yavaş işlevini kaybetmiş, işyerlerinin küçüldüğü ve özellikle büyük kentlerde iflasların yoğun olarak hissedildiği ekonomik programın sıkıntısıydı. Fakat ne yazık ki Türkiye, o ana kadar hep " acaba bizi kurtarır mı?" diye baktı. Çünkü biliyorsunuz ki, her ekonomik program o ülkedekiler için sunulurken, bir kurtarıcı olarak görülür. Ve aynı zamanda o ülkenin insanları bu yeni süreci yaşarken, genelde niye böyle bir program uyguluyoruz diye de düşünmezler. Çünkü bunlar bilmez ki, uygulanan ekonomik programları uluslararası alanda yaşadığımız değişikliğin dönüşümünün bir ilacıdır. Bir taraftan sizin ülkenizi o yaşanan değişikliğe eklemek adınadır. Şimdi dünya uzun zamandır küreselleşme denilen bir şey yaşıyor. Bunu yaşamasının bir nedeni vardı. İçinde yaşadığımız sistem, adına kapitalizm dediğimiz sistem. 1960'ların sonundan beri çok ciddi bir kriz içindeyiz. Bu seferki kriz, dünya savaşlarını çıkararak nedenler gibi değildi. Bu seferki kriz kaynakların artık giderek sınıra gelmesinden kaynaklanan, yani enerji, maden, tarım kaynaklarının artık sınırına gelmişiz. Bugün çözümünü sistem şöyle buldu. Sermayenin önündeki engelleri kaldırarak, sermayenin özgürce

hareket etmesini, yani kaynakların en ucuz en kolay ulaşılabilir olduğu ülkelerde varolmak. Bu uzun bir süreçtir. Bunların da bir yolu, yordamı, yasası, tüzüğü vardır. Şimdi bu süreç içinde hepimizin bildiği sermaye, işte küreselleşerek o krizin içinden çıkmaya çalışıyor.

KAPİTALİZM KRİZLERLE BESLENİR

"Sermaye diyoruz, çünkü bu sisteme adını veren o. Yani kapitalizm diyorsanız, kapitalizm krizidir." Fakat buradan çıkarken hep bizim tanık olduğumuz bir şeyin olduğunu belirten Minibaş, sözlerine

Bu konuda biraz daha şeffafım. Çünkü 2000 itibariyle, Türkiye perspektifinden baktığımızda, uygulanan programların hepsinin sermayenin...

şöyle devam etti, " Evet kapitalizm krizlerle beslenir." Fakat sona gelindiğinde savaşlarla çıkar bu kriz. Çünkü, savaş canınızın her istediğinde çıkarabileceğiniz bir şey değildir. 11 Eylül'ün arkasından, artık krizin iyice özellikle gelişmiş ekonomiyi sıkıştırdığı, ABD'nin elinde çok zengin stokların oluşmaya başladığı ve bunun son dönemde kar marjlarının 80'lerin altında yavaş akmaya başladığı bir zamanda, birdenbire bir uçak faciası yaşanmıştır. Hal böyle olunca 11 Eylül'e bakışımız biraz değişiyor. Bunu basit bir terör olayı veya kaza olarak göremiyorum. Nasıl olduğu bence önemli değil, önemli olan nasıl kullanıldığıdır. Zamanlama olarak en iyi zamanda olmuştur. Krizin en tepe noktasında olmuştur. Çünkü krizler öncelikle gelişmiş ekonomilerde çıkar. Gelişmiş ekonomiler zamanla dış borç ve ithalat yoluyla bizim gibi ülkeleri transfer ettiler. Bu süreçlerde bizim

gibi ülkelerin kendi noksanlıkları da, yani hızlı nüfus artışı, teknolojik gerilik, üretimi arttırmama ve sermaye birikiminin yeterli olmaması gibi konular etkili oldu. Bu sorunlar devamında yapısal programları getirdi. Bu programların tamamen küreselleşme sürecine entegre olma amaçlı olduğunu görüyoruz. Yoksa IMF, size tarımınızı, sosyal güvenlik sisteminizi, niye küreselleşmeye uygun yapmanızı istesin. Demek ki programın içinde her zaman uslu çocuğu oynamak zorundasın. Küreselleşmenin kalelerine uçaklar çarptığı zaman, birçok arkadaşımın aksine ben kapitalizm kalesinin sallanacağına veya yıkılacağına inanmayanlardandım. Bu konuda biraz daha şeffafım. Çünkü 2000 itibariyle, Türkiye perspektifinden baktığımızda, uygulanan programların hepsinin sermayenin küreselleşmesinin önünü açacak değişiklikler olduğunu görüyoruz.

ABD LİDERLİĞİNİ GERİ ALDI

ABD'nin olay sonrası liderliğini geri aldığı belirten Prof.Dr.Minibaş, 11 Eylül'ün sadece New York'da yaşanmadığını söylerken şöyle devam etti; "Bizim gibi terörü tanıyan ülkelerde bu panik bilinçli çıkarıldı. Bu terör öyle bir şeydir ki, ne zaman nerde çıkacağı belli olmaz. Yenilmez, içilmez. Şimdi silah tüccarları tarafından iktidara getirilen, bir ABD Başkanı var. Bu başkan görevdeyken ülkesi dünya ekonomisinde liderliği kaybetmek üzereyken böyle bir saldırı olmuştur. Böylelikle ABD kaybetmek üzere olduğu liderliği tekrar ele geçirmiştir. Son olarak sözlerimi bitirirken, 2003, 2004, ve 2006 itibariyle küreselleşme yasalarının dünyada uygulamaya gireceğini bildiğimize göre, yeni sürecin artık Türkiye için gerçekten kendisini aynada çok net görmesi gerektiğini, iyimser tahminlerin altını deşmesi gerektiği, şüpheliğini hat safhaya çıkarması gerekeceği bir dönem olacağını düşünüyorum" dedi.